

Sygn. akt IV P 45/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 czerwca 2021 roku

Sąd Rejonowy w Grudziądzu IV Wydział Pracy

w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Lucyna Gurbin
Protokolant:	sekretarz sądowy Dominika Janta-Lipińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 maja 2021 roku

sprawy z powództwa J. M.

przeciwko Gminie G. w G.

o nagrody jubileuszowe

O R Z E K Ł:

1. Oddalić powództwo.
2. Opłatą od pozwu od uiszczenia której powód był zwolniony, obciążyć Skarb Państwa.
3. Nie obciążać powoda kosztami zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IVP 45/21

UZASADNIENIE

Powód J. M. wniósł pozew przeciwko Gminie G. o zasądzenie kwoty 6000 zł netto (sześć tysięcy złotych netto) tytułem nagrody jubileuszowej za 35 lat pracy na stanowisku nauczyciela, a ponadto wniósł o zobowiązanie pozwanej do wyliczenia wysokości nagrody zgodnie z obowiązującymi przepisami. Do dnia 31 sierpnia 2020r. zatrudniony był na podstawie mianowania jako nauczyciel w Szkole Podstawowej w D.. Stosunek pracy został rozwiązany z powodem na podstawie art.20 ustawy Karta Nauczyciela. Po ustaniu stosunku pracy Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 05 października 2020r. przyznał powodowi świadczenie kompensacyjne. Od 1 września 2020r. organem prowadzącym dla Szkoły w D. stała się Fundacja (...) z siedzibą w W., (...), (...)-(...) G.. Do dnia 31 sierpnia 2020 r. organem prowadzącym była Gmina G. (pозwana).Zmiana ta nastąpiła w oparciu o przepisy art. 9 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe.

W grudniu 2020r. powód zwrócił się o wypłacenie odprawy emerytalnej na podstawie art. 87 ust. 2 Karty Nauczyciela oraz nagrody jubileuszowej za 35 lat pracy na podstawie § 4 rozporządzenia (...) z dnia 30 października 2001r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania okresów pracy i innych okresów uprawniających nauczyciela do nagrody jubileuszowej oraz szczegółowych zasad jej obliczania i wypłacania.

Pismo powyższe skierował do trzech adresatów: Gminy G. (dotychczasowy organ prowadzący), Szkoły Podstawowej w D. oraz do Fundacji (...) z siedzibą w W. (obecny organ prowadzący), gdyż nie wiedział, który z tych podmiotów jest odpowiedzialny za roszczenia. Na pismo powoda odpowiedź otrzymał od Gminy G..

Wójt Gminy G. uznał moje roszczenie dotyczące odprawy emerytalnej z art.87 ust.2 Karty Nauczyciela (niebawem odprawę otrzymałem). Jeśli chodzi o nagrodę jubileuszową odmówił wypłaty. Gmina G. w swoim piśmie uznała, że w przypadku powoda nie ma podstawy prawnej do wypłaty nagrody jubileuszowej za 35 lat pracy.

Powód oświadczył, że stoi na odmiennym stanowisku i dlatego też zmuszony był dochodzić roszczenia na drodze postępowania sądowego.

W przypadku powoda okres 35 lat pracy minąłby 18 listopada 2020r., a więc w okresie krótszym niż 12 miesięcy od rozwiązania stosunku pracy (31.08.2020r.). Tymczasem przepis § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 30 października 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania okresów pracy i innych okresów uprawniających nauczyciela do nagrody jubileuszowej oraz szczegółowych zasad jej obliczania i wypłacania przewiduje, że w przypadku rozwiązania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, nauczycielowi, któremu do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej brakuje mniej niż 12 miesięcy, licząc od dnia rozwiązania stosunku pracy, nagrodę tę wypłaca się w dniu rozwiązania stosunku pracy. Pozwana twierdzi, że w przepisie tym nie wymienia się przejścia na świadczenie kompensacyjne, a tylko na emeryturę lub rentę i z tego powodu nie może wypłacić powodowi nagrody jubileuszowej.

W ocenie powoda takie stanowisko jest chybione i wynika tylko z tak zwanej "literary prawa", nie bierze pod uwagę celu i znaczenia świadczenia kompensacyjnego. Pamiętać należy, że ustawodawca wprowadzając świadczenie kompensacyjne ustawą z dnia 22 maja 2009r. w rzeczywistości zastąpił nim tak zwane wcześniejsze nauczycielskie emerytury określone dotąd w art.88 KN.

W przypadku przejścia na emeryturę na podstawie art. 88 Karty, nauczyciel nabywał prawo do nagrody jubileuszowej w oparciu o § 4 rozporządzenia (...) z dnia 30.10.2001r. Nikt nie miał jakichkolwiek wątpliwości. Należy postawić pytanie dlaczego miałyby być inaczej w przypadku świadczenia kompensacyjnego, które te emerytury (z art.88 KN) zastąpiło.

Do końca 2008r. nauczyciele mogli korzystać z uprawnienia do wcześniejszej emerytury zgodnie z art. 88 ustawy - Karta Nauczyciela, który wygasł 1.01.2009r. Uprawnienie to przysługiwało nauczycielom, którzy legitymowali się 30-letnim stażem pracy, w tym 20-letnim stażem pracy nauczycielskiej. Ustawodawca wprowadził system, który łagodzi skutki zmian w systemie edukacji. Rozwiązaniem tym jest ustawa o świadczeniach kompensacyjnych dla nauczycieli, której celem jest wprowadzenie przejściowego rozwiązania, adresowanego do nauczycieli mających stosunkowo długi staż pracy. Nauczycielskie świadczenie kompensacyjne przyznawane jest po rozwiązaniu stosunku pracy nauczycielom, którzy osiągnęli 30-letni staż pracy, w tym 20 lat przepracowali jako nauczyciele w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru. Wiek uprawniający do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego wzrasta w kolejnych latach kalendarzowych, aż osiągnie powszechny wiek emerytalny, czyli 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn. W rzeczywistości dokonano zmiany nazwy wcześniejszej emerytury na świadczenie kompensacyjne. Treść nowej instytucji, a przede wszystkim cel nie zmieniły się. Ustawodawca wprowadzając świadczenie kompensacyjne tą samą ustawą w art.19 znowelizował Kartę Nauczyciela, między innymi zrównał świadczenie kompensacyjne z emeryturą i rentą. Z tego powodu znowelizowano art.53 ust.2,3,3a, art.54 ust.4, art.60, art. 72 ust.4, art.87 ust.1 i 2 (odprawa emerytalna). Brak świadczenia kompensacyjnego w treści § 4 rozporządzenia (...) można wytłumaczyć tylko błędem, pomyłką, luką. L. tę należy wypełnić przeprowadzeniem wykładni systemowej, historycznej. Niezwłocznie po powyższej nowelizacji Karty Nauczyciela, Minister (...) powinien znowelizować przepis § 4 w tym zakresie. Brak takiej nowelizacji, brak odpowiednich słów, nie może uzasadniać odmowy wypłaty nagrody jubileuszowej w moim przypadku. Biorąc pod uwagę powyższe, powództwo jest uzasadnione. Wniosek powoda o precyzyjne wyliczenie przez pozwaną wysokości mojego żądania spowodowany jest niemożliwością dokonania takiego wyliczenia. Zgodnie z art.47

ust.1 pkt 4 Karty Nauczyciela za 35 lat pracy przysługuje nagroda jubileuszowa w wysokości 200 % wynagrodzenia miesięcznego.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu podał, że w pozwie z dnia 23 kwietnia 2021 r. powód domagał się zasądzenia na jego rzecz nagrody jubileuszowej za 35 lat pracy i wskazał, że stosunek pracy łączący go ze Szkołą Podstawową w D. został rozwiązany z dniem 31 sierpnia 2020r. w związku z przejściem na świadczenie kompensacyjne. Jednocześnie podał, że w dniu rozwiązania stosunku pracy zostało powodowi mniej niż 12 miesięcy do momentu nabycia nagrody jubileuszowej (18.11.2020r.).

Na podstawie art. 47 ust. 1 ustawy z 26.01.1982r. - Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2019r. poz. 2215 z późn. zm.) za wieloletnią pracę nauczyciel otrzymuje nagrodę jubileuszową w wysokości:

- 1) za 20 lat pracy - 75% wynagrodzenia miesięcznego;
- 2) za 25 lat pracy - 100% wynagrodzenia miesięcznego;
- 3) za 30 lat pracy - 150% wynagrodzenia miesięcznego;
- 4) za 35 lat pracy - 200% wynagrodzenia miesięcznego;
- 5) za 40 lat pracy - 250% wynagrodzenia miesięcznego.

Aktem wykonawczym ww. ustawy jest rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 30.10.2001r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania okresów pracy i innych okresów uprawniających nauczyciela do nagrody jubileuszowej oraz szczegółowych zasad jej obliczania i wypłacania (Dz.U. Nr 128, poz. 1418). Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia nauczyciel nabywa prawo do nagrody jubileuszowej w dniu, w którym upływa okres uprawniający do nagrody, czyli po wypracowaniu wymaganego stażu. Wyjątek od tej reguły stanowi przepis § 4 przedmiotowego rozporządzenia, zgodnie z którym w przypadku rozwiązania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, nauczycielowi, któremu do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej brakuje mniej niż 12 miesięcy, licząc od dnia rozwiązania stosunku pracy, nagrodę tę wypłaca się w dniu rozwiązania stosunku pracy.

Wyjątek ten nie podlega wykładni rozszerzającej. W związku z tym, że § 4 r.u.n.j. nie wymienia świadczenia kompensacyjnego, rozwiązanie stosunku pracy w związku z zejściem na takie świadczenie nie uprawnia do nagrody jubileuszowej, jeżeli nauczyciel nie wypracował wymaganego stażu. Nauczycielskie świadczenie kompensacyjne nie jest bowiem emeryturą, ani rentą, tylko świadczeniem innego rodzaju. Jako emerytury lub renty nie określa go bowiem ani ustawa z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2021r. poz. 291 z późn. zm.) ani ustawa z 22.05.2009r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz.U. z 2018r. poz. 128 z późn. zm.).

Pozwany powołał się na orzeczenie Sądu Rejonowego w Giżycku z dnia 6 sierpnia 2019r. (sygn. akt IV P 17/19) , gdzie w identycznym stanie faktycznym, jak będący przedmiotem niniejszej sprawy, Sąd oddalił powództwo nauczycielki, która wystąpiła o wypłatę nagrody jubileuszowej. Po ocenie stanu faktycznego Sąd doszedł do wniosku, że powódka nie nabyła prawa do żądanej nagrody. Jak uzasadnił Sąd, w myśl rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie szczegółowych zasad ustalania okresów pracy i innych okresów uprawniających nauczyciela 3 nagrody jubileuszowej oraz szczegółowych zasad jej obliczania i wypłacania w przypadku (związania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, nauczycielowi, któremu do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej brakuje mniej niż 12 miesięcy, licząc od dnia rozwiązania stosunku pracy, nagrodę tę wypłaca się w dniu rozwiązania stosunku pracy (§ 4 rozp.). Regulację tę - jako wyjątek od ogólnej zasady - należy traktować w sposób ścisły. Oznacza to, że prawo do nagrody jubileuszowej, mimo braku wymaganego okresu, powstaje jedynie jeżeli nauczyciel rozwiązuje stosunek pracy w związku z przejściem na emeryturę lub rentę. Stąd, prawa do nagrody

nie nabędzie nauczyciel, który rozwiązuje stosunek pracy w związku z przejściem na nauczycielskie świadczenie kompensacyjne i któremu do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej brakuje mniej niż 12 miesięcy.

Stanowisko to potwierdził również M. J. - podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej w odpowiedzi z dnia 22 stycznia 2013r. na interpelację nr (...) w sprawie zasad przyznawania nagrody jubileuszowej dla nauczyciela przechodzącego a świadczenie kompensacyjne. Powołując się na treść § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie szczegółowych zasad ustalania okresów pracy i innych kresów uprawniających nauczyciela do nagrody jubileuszowej oraz szczegółowych zasad jej obliczania i wypłacania w odpowiedzi stwierdzono, że należy wnioskować, że prawodawca nie przewidział możliwości wcześniejszej wypłaty nagrody jubileuszowej dla nauczyciela w przypadku rozwiązania stosunku pracy w związku z przejściem na nauczycielskie świadczenie kompensacyjne. W ten sam sposób § 4 r.u.n.j. interpretuje Związek (...), który uznając w/w przepis za krzywdzący dla nauczycieli przechodzących na świadczenie kompensacyjne, wystąpił w dniu 25 czerwca 2014 r do ówczesnej Minister (...) J. R. o pilne znowelizowanie przepisów rozporządzenia (nowelizacji nie dokonano).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Powód był pracownikiem Szkoły Podstawowej w D. od dnia 1.09.1987r. do 31.08.2000r. a następnie od 1.09.2000r. do 31.08.2020r. w Szkole Podstawowej w W. i ponownie w Szkole Podstawowej w D. od 1.09.2020r. do 31.08.2020r. w pełnym wymiarze czasu pracy 18/18. Stosunek pracy z powodem ustał na mocy art. 20 ustawy z dnia 26.01.1982 r. Karta Nauczyciela.

dowód: świadectwo pracy (k.5-6).

Decyzją (...) Oddziału w T. z dnia 5.10.2020 r. przyznano powodowi świadczenie nauczycielskie kompensacyjne. Powyższe świadczenie zostało przyznane na okres do osiągnięcia przez powoda wieku 65 lat z datą początkową od dnia 7.09.2020 r.

dowód: pismo z ZUS z dnia 5.10.2020 (k. 7-8).

Pismem z dnia 21.12.2020 r. powód wystąpił do pozwanego oraz Szkoły Podstawowej w D. i Fundacji (...) w W. o zapłatę odprawy i nagrody jubileuszowej.

dowód: pismo pozwanego z dnia 21.12.2020 (k. 9).

Pozwany pismem z dnia 5.01.2021 r. potwierdził prawo powoda do odprawy, natomiast odmówił wypłaty nagrody jubileuszowej za 35 lat pracy.

dowód: pismo pozwanego z dnia 5.01.2021r. (k. 10)

Sąd zważył co następuje :

Powyższy stan faktyczny w sprawie był bezsporny. Potwierdzały to dokumenty złożone przez powoda jak również akta osobowe przedłożone przez pozwanego. Wiarygodność dokumentów nie została przez żadną ze stron podważona.

Ocenie zatem Sądu podlegała kwestia, czy powód w sytuacji gdy rozwiązał stosunek pracy w związku z przejściem na świadczenie kompensacyjne, nabywa prawo do nagrody jubileuszowej za 40 lat pracy mimo, że prawo do tej nagrody nabywał z dniem 18.11.2020r. a więc w okresie krótszym niż 12 miesięcy od rozwiązania stosunku pracy.

Prawo do nagrody jubileuszowej nauczyciela uregulowane zostało w art. 47 ust. 1 pkt5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982r. (t.j. Dz. U. 2019 poz. 2215), zgodnie z którym za wieloletnią pracę nauczyciel otrzymuje nagrodę jubileuszową w wysokości:

1) za 20 lat pracy - 75% wynagrodzenia miesięcznego,

- 2) za 25 lat pracy - 100% wynagrodzenia miesięcznego,
- 3) za 30 lat pracy - 150% wynagrodzenia miesięcznego,
- 4) za 35 lat pracy - 200% wynagrodzenia miesięcznego,
- 5) za 40 lat pracy - 250% wynagrodzenia miesięcznego.

Nauczyciel nabywa prawo do nagrody jubileuszowej w dniu, w którym upływa okres uprawniający do nagrody. Od tej zasady został przewidziany wyjątek. W przypadku rozwiązania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, nauczycielowi, któremu do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej brakuje mniej niż 12 miesięcy, licząc od dnia rozwiązania stosunku pracy, nagrodę tę wypłaca się w dniu rozwiązania stosunku pracy. W myśl bowiem Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie szczegółowych zasad ustalania okresów pracy i innych okresów uprawniających nauczyciela do nagrody jubileuszowej oraz szczegółowych zasad jej obliczania i wypłacania z dnia 30 października 2001r. (Dz. U. Nr 128, poz. 1418) w przypadku rozwiązania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, nauczycielowi, któremu do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej brakuje mniej niż 12 miesięcy, licząc od dnia rozwiązania stosunku pracy, nagrodę tę wypłaca się w dniu rozwiązania stosunku pracy (§ 4 rozp.).

Regulację tę - jako wyjątek od ogólnej zasady - należy traktować w sposób ścisły. Oznacza to, że prawo do nagrody jubileuszowej, pomimo braku wymaganego okresu, powstaje jedynie jeżeli nauczyciel rozwiązuje stosunek pracy w związku z przejściem na emeryturę lub rentę. Prawa do nagrody nie nabędzie nauczyciel, który rozwiązuje stosunek pracy w związku z przejściem na nauczycielskie świadczenie kompensacyjne i któremu do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej brakuje mniej niż 12 miesięcy.

Powód zatem, mimo spełnienia warunku dotyczącego wymaganego stażu pracy 35 lat upływającego w czasie krótszym niż 12 miesięcy od daty rozwiązania stosunku pracy, nie nabędzie prawa do nagrody, gdyż rozwiązanie umowy o pracę nie nastąpiło w związku z przejściem na emeryturę lub rentę.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrzymuje się że zasadą jest, że nauczyciel nabywa prawo do nagrody jubileuszowej w dniu, w którym upływa okres uprawniający do nagrody (§ 2 ust. 1 Rozporządzenia (...) z dnia 30.10.2001r.). Od tej zasady przewidziano wyjątek, w przypadku rozwiązania stosunku pracy, w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, nauczycielowi któremu do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej brakuje mniej niż 12 miesięcy, licząc od dnia rozwiązania stosunku pracy, nagrodę tę wypłaca się w dniu rozwiązania stosunku pracy, przy czym tego przepisu nie można stosować rozszerzająco i uznać, że dotyczy to też sytuacji uzyskania statusu nauczyciela któremu przyznano świadczenie kompensacyjne. Sąd Najwyższy wskazywał, że nauczycielskie świadczenie kompensacyjne jest substytutem emerytury nauczycielskiej. Co oznacza, że nie jest emeryturą w rozumieniu art. 88 Karty Nauczyciela (wyrok SN z dnia 14.11.2017 r. I UK 447/16).

Sąd uznał, że nie ma podstaw do uznania za zasadne roszczenia powoda o wypłatę nagrody jubileuszowej.

Rozstrzygając o kosztach Sąd zastosował regułę opisaną w art. 102 k.p.c., zgodnie z którą w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów, albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Powód utrzymuje się z świadczenia kompensacyjnego w wysokości 2.282,80 zł. która to w ocenie Sądu jest przychodem niskim, nie pozwalającym na ponoszenie kosztów sądowych. Ponadto sprawa ma charakter niejednoznaczny, precedensowy.